

Pedagojik Formasyon Öğrencilerinin Geleceğe Yönelik Beklentileri ile Mesleki Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi*

Fatih BALAMAN**^{ID}, Mehmet Fikret GELİBOLU

Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Hatay, Türkiye

* Bu çalışma, 11-13 Ekim 2017 tarihleri arasında İzmir’de gerçekleştirilen 5. Uluslararası Öğretim Teknolojileri ve Öğretmen Eğitimi Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Öz

Toplumun geleceğini şekillendiren öğretmenler, eğitim kurumunun ve sisteminin en önemli öğelerinden biridir. Öğretmenlerin bu konumu dikkate alındığında mesleki memnuniyetleri, geleceğe yönelik beklentileri önemli görülmektedir. Bu araştırmanın amacı pedagojik formasyon öğrencilerinin geleceğe yönelik beklenti düzeyleri ile mesleki kaygı düzeylerini belirlemek, geleceğe yönelik beklentileri ile mesleki kaygı düzeyleri arasında ilişki olup olmadığını, varsa bu ilişkinin yönünü ortaya çıkarmaktır. Araştırma Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 2016-2017 öğretim yılında pedagojik formasyon eğitimine devam eden 50 öğrenci ile yürütülmüştür. Ölme aracı olarak 15 madde ve tek faktörden oluşan Geleceğe Yönelik Beklenti Ölçeği ile 45 madde ve 8 faktörden oluşan Mesleki Kaygı Ölçeği kullanılmıştır. Tarama modelinde yürütülen çalışmada, elde edilen nicel veriler üzerinde betimsel istatistik, Pearson korelasyon katsayısı ve Spearman korelasyon katsayısı değerleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda; Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 2016-2017 öğretim yılında pedagojik formasyon eğitimine devam eden öğrencilerin geleceğe yönelik beklentilerinin ve mesleki kaygı düzeylerinin düşük olduğu, geleceğe yönelik beklentileri ile mesleki kaygı düzeyleri arasında ise anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Geleceğe Yönelik Beklenti, Mesleki Kaygı, Formasyon, Öğretmen Adayı.

Makale Bilgileri

Article Info:

Gönderim / Received:

18.02.2018

Kabul / Accepted:

18.07.2018

** Sorumlu Yazar /

Corresponding Author:

Mustafa Kemal

Üniversitesi,

Eğitim Fakültesi,

Hatay, Türkiye

fatihbalaman2010@gmail.com

Atf için / To cite this article:

Balaman, F. & Gelibolu, M. F. (2018). Pedagojik formasyon öğrencilerinin geleceğe yönelik beklentileri ile mesleki kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Curr Res Educ*, 4(2), 86-93.

Examination of Future Expectations and Occupational Anxiety Levels of Pedagogical Formation Students'

Abstract

The teachers of shaping up the society's future are one of the most important members of education institution and system. While taking attention to the teachers in this position, it is seen remarkably to hope of the future, satisfaction of the profession. The aim of this research is to determine the future expectations levels and occupational anxiety levels of the pedagogical formation students and determine whether there is a relationship between future expectations and occupational anxiety levels and if so determine the direction of this relationship. The study was conducted with 50 students who are continuing pedagogical formation educations in Mustafa Kemal University Faculty of Education in the 2016-2017 academic years. As data collection tool, Future Expectation scale consisting of 15 items and one factor and the Occupational Anxiety Scale consisting of 45 items and 8 factors were used. Descriptive statistics, Pearson correlation coefficient and Spearman correlation coefficient values were examined on the quantitative data obtained in the study conducted in the survey model. According to findings of research, it has been determined that the students who are continuing in pedagogical formation education during the 2016-2017 academic year in Mustafa Kemal University Faculty of Education have a low level of future expectations and occupational anxiety levels and there is no significant relationship between future expectations and occupational anxiety levels.

Keywords: Future Expectation, Occupational Anxiety, Formation, Teacher Candidate.

1. Giriş

Bireyin geleceğini şekillendirmede meslek seçimi çok önemlidir. Özellikle üniversite öncesinde planlanan meslek tercihleri ile yaşama yön verilmektedir. İcra edilirken mutlu olunan, zevk alınan, toplum tarafından değer verilen meslek, bireyin mesleğinde başarılı, topluma yararlı olmasını sağlar (Kılıcan, Keçe ve Çepni, 2011). Bireyin beklentileri, aile ve sosyal çevre gibi etkileşimde bulunulan ortamlarda şekillenir. Bu beklentileri şekillendiren en büyük etkenler arasında; bireyin kişilik özellikleri, ebeveyn iletişimi, bireyin yetiştirme tarzı, kendini gerçekleştirme düzeyi, sosyallik düzeyi ile okulda edindiği mesleki bilgi düzeyinin iş hayatında yeterli olma düzeyi olarak sayılabilir (Şanlı ve Saraçlı, 2015). Bunun yanı sıra yaşam koşullarına bağlı nedenlerden toplumun bireylerden beklentileri hızlı şekilde değişirken bireylerin geleceğe yönelik beklentileri de buna bağlı olarak değişmektedir (Tuncer, 2011).

Diğer meslekler ile kıyaslandığında öğretmenlik mesleğine toplumda ayrı bir önem verilmekte, toplumu oluşturan bireylerin mesleki, kültürel, ahlaki gelişimlerinde en büyük pay sahibinin öğretmenler olduğu bilinmektedir. Bu nedenle toplumun geleceğini şekillendiren öğretmenler, eğitim kurumunun ve sisteminin en önemli öğelerinden biridir (Arslan, 2005). Öğretmenlerin bu konumu dikkate alındığında mesleki memnuniyetleri, geleceğe yönelik beklentileri önemli görülmektedir. Öğretmenlerin beklenti düzeylerini etkileyen birçok etmen varken bunlardan en önemlileri arasında öğrenciler bulunmaktadır. Öğrencilerin tutum ve davranışları öğretmenlerin beklentilerinde etkilidir. Özellikle bayan öğretmenler ile kıdemli öğretmenlerin beklenti düzeylerinde daha büyük etkiye sahiptir (Öztürk, Şahin ve Koç, 2002).

Öğretmen adaylarının ideal meslek olarak ve bilinçli olarak öğretmenliği tercih etmiş olmaları, mesleki yaşantılarında başarılı olmalarında büyük katkıya sahiptir. Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini, bölümlerini tercih ederken ideal meslek olarak görmemeleri, bu bireylerin gelecek beklentilerini olumsuz etkilemektedir (Bursal ve Buldur, 2016). Meslek seçiminde birey ilgi ve yetenekleri doğrultusunda uygun meslek seçiminde, seçilen meslek ile ilgili iş olanakları da dikkate alınmalı, bu durum göz ardı edilmemelidir. Bunun yanında son yıllarda iş alanlarının popülerliği, meslek gruplarının iş bulma olasılıkları, arz-talep dengesi çok hızlı değişmektedir. Üniversiteye yeni başlayan bir öğrencinin mezun olana kadar geçen süre içerisinde dahi tercih ettiği mesleğin geçerliliği ve iş olanakları önemli ölçüde değişebilmektedir.

Mesleki açıdan düşünüldüğünde mezuniyet sonrası uygun yerleştirmelerin yapılamaması mutsuz kitlelerin oluşmasına neden olmakta bu durum da bireylerin gelecek beklentilerini olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Tuncer, 2011). Son yıllarda artan nüfus ve işsizlik ile birlikte üniversiteden mezun olanların dilediği mesleklerde iş bulmakta zorlandığı ve bu durumun bireyin aile ve sosyal çevresini de etkilediği görülmektedir (Şanlı ve Saraçlı, 2015).

Günümüzde eğitim fakültesi mezunu konumunda olup henüz mesleğini icra edemeyen birçok öğretmen olduğu bilinmektedir. Bunun birçok nedeni olmakla birlikte, eğitim fakültesi haricindeki fakültelerden mezun olanların tezsiz yüksek lisans veya pedagojik formasyon eğitimi programları sayesinde öğretmen olabilmeleri dikkat çekici olanlardır. Bunun yanı sıra ülkemizde üniversite sayısındaki ve bu üniversitelere bağlı eğitim fakültelerinin sayısındaki artış da atama bekleyen öğretmen sayısının fazla olmasının nedenleri arasındadır.

Pedagojik formasyon eğitimi alan bireyler çoğunlukla öğretmenlik mesleği edinmek amacıyla bu eğitimi almakta ve mesleki açıdan gelecek ile ilgili beklentileri bulunmaktadır. Akman (1992)'a göre ailesinden ayrılarak bağımsızlığa yönelmiş, belli bir iş sahibi olmak amacıyla çaba içerisinde olan öğrencilerin gelecekte beklenenin olması oldukça normaldir. Gelecek beklentisini karşılayamayan birey haliyle gelecek kaygısı yaşayabilmektedir. Kaygı düzeyi yüksek olan öğretmen adayları görevini başarılı bir şekilde yürütüp yürütemeyeceği ile ilgili endişe yaşar. Bu endişe mesleki yaşamında başarısızlığa neden olabilir (Çubukçu ve Dönmez, 2009).

Zaman içerisinde toplumun öğretmenlik mesleğine olan bakış açısında da olumlu ve olumsuz yönde değişiklikler olmuştur. Toplumun öğretmenlik mesleğine bakış açısının yanında öğretmenlerin içinde buldukları çalışma koşulları, özlük hakları, karşılaşılan zorluklar gibi sebeplerin yanında öğretmenlerin yaşadıkları gelecek ile ilgili kaygılar, mutsuzluk duyguları bireylerde kendini işe verememe, dikkatini toplayamama, isteksizlik gibi sonuçlara neden olabilmekte, dolayısıyla öğretmen adaylarının mesleki olarak geleceğe yönelik beklentilerini olumsuz etkileyebilmektedir (Ceyhan, 2004).

1.1. Araştırmanın amacı

Bu araştırmanın amacı pedagojik formasyon öğrencilerinin geleceğe yönelik beklenti düzeyleri ile mesleki kaygı düzeylerini belirlemek, geleceğe yönelik beklentileri ile mesleki kaygı düzeyleri arasında ilişki olup olmadığını, varsa bu ilişkinin yönünü belirlemektir.

2. Yöntem

Tarama modelindeki bu araştırma ile hedef kitlenin geleceğe yönelik beklenti ile mesleki kaygı özellikleri bakımından var olan mevcut durumları ortaya çıkarılmaya çalışılmış, ölçekler kullanılarak nicel veriler elde edilmiştir.

2.1. Çalışma grubu

Araştırma Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 2016-2017 öğretim yılında pedagojik formasyon eğitimine devam eden 50 öğrenci ile yürütülmüştür.

Çalışma grubunu oluşturan öğrenciler cinsiyet ve yaş grubu bakımından değerlendirilmiştir.

Tablo1.

Çalışma grubunun cinsiyet ve yaş grubu bakımından betimsel istatistik sonuçları

	Cinsiyet		Yaş Grubu		
	Erkek	Kadın	20-24	25-29	30 ve üzeri
N	25	25	25	15	11
%	50	50	50	30	20

Erkek ve kadınların sayılarının eşit olduğu, yaş grubu bakımından ise çoğunluğun 20-24 yaş grubundan olduğu bu yaş grubunu takip eden 25-29 yaş grubu ve 30 yaş ve üzeri öğrencilerin olduğu anlaşılmıştır.

2.2. Veri toplama araçları

2.2.1. Geleceğe Yönelik Beklenti Ölçeği.

Tuncer (2011) tarafından yükseköğretim öğrencilerine yönelik geliştirilen ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0.84'dür. Ölçek tek faktörlü 15 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddeleri "Hiç Katılmıyorum" ile "Tamamen Katılıyorum" arasında değişen seçeneklerde 5'li Likert tipindedir. Ölçeğin puanlaması "Hiç Katılmıyorum=1", "Katılmıyorum=2", "Kararsızım=3", "Katılıyorum=4", "Tamamen Katılıyorum=5" şeklindedir. Ölçeğin araştırmacılar tarafından çalışma grubuna uygulanması sonucu Cronbach Alpha değeri ise 0,83 olarak bulunmuştur.

2.2.2. Mesleki Kaygı Ölçeği.

Cabı ve Yalçınalp (2013) tarafından öğretmen adaylarına yönelik geliştirilen, 45 maddeden ve 8 faktörden oluşan ölçeğin Cronbach Alpha değerleri 0,95'dir. Ölçeğin faktörleri; "Görev Merkezli Kaygı (14 madde, $\alpha=0.94$)", "Ekonomik/Sosyal Merkezli Kaygı (7 madde, $\alpha=0.88$)", "Öğrenci / İletişim Merkezli Kaygı (6 madde, $\alpha=0.90$)", "Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı (5 madde, $\alpha=0.82$)", "Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı (4 madde, $\alpha=0.85$)", "Atanma merkezli Kaygı (3 madde, $\alpha=0.82$)", "Uyum Merkezli Kaygı (3 madde, $\alpha=0.77$)", ve "Okul Yönetimi Merkezli Kaygı (3 madde, $\alpha=0.67$)" şeklindedir. Ölçek maddeleri "Çok Kaygılanıyorum" ile "Kaygılanmıyorum" arasında değişen seçeneklerde 5'li Likert tipindedir. Ölçek maddelerine verilen cevaplar, "Çok Kaygılanıyorum=1", "Oldukça Kaygılanıyorum=2", "Kısmen Kaygılanıyorum=3", "Çok Az Kaygılanıyorum=4", "Kaygılanmıyorum=5" şeklinde puanlanmıştır. Ölçeğin araştırmacılar tarafından çalışma grubuna uygulanması sonucu ölçeğin tamamının Alpha güvenilirlik değeri 0,98 olarak bulunmuştur. Alt faktörlere ilişkin güvenilirlik analizi sonuçlarına göre ise Cronbach Alpha değerleri "Görev Merkezli Kaygı için $\alpha=0.93$ ", "Ekonomik/Sosyal Merkezli Kaygı için $\alpha=0.90$ ", "Öğrenci / İletişim Merkezli Kaygı için $\alpha=0.95$ ", "Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı için $\alpha=0.93$ ", "Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı için $\alpha=0.87$ ", "Atanma merkezli Kaygı için $\alpha=0.91$ ", "Uyum Merkezli Kaygı için $\alpha=0.78$ ", ve "Okul Yönetimi Merkezli Kaygı için $\alpha=0.92$ " hesaplanmıştır.

2.3. Verilerin analizi

Tarama modelinde yürütülen araştırmadan elde edilen nicel veriler üzerinde;

Her bir ölçekten elde edilen puan dizisi değerlendirilerek ölçeğin ölçmek istediği özellik bakımından katılımcıların hangi düzeyde olduğunu tespit etmede,

- Geleceğe Yönelik Beklenti Ölçeği'nin puanlaması Hiç Katılmıyorum=1.00-1.79, Katılmıyorum=1.80-2.59, Kararsızım=2.60-3.39, Katılıyorum=3.40-4.19 ve Tamamen Katılıyorum=4.20-5.00 şeklindedir.
- Mesleki Kaygı Ölçeği'nin puanlaması Çok Kaygılanıyorum = 1.00-1.79, Oldukça Kaygılanıyorum=1.80-2.59, Kısmen Kaygılanıyorum = 2.60-3.39, Çok Az Kaygılanıyorum = 3.40-4.19, Kaygılanmıyorum = 4.20-5.00 şeklindedir.
- Grubu ve veri setini tanımlamak için betimsel istatistik analizi,
- Verilerin parametrik testlere uygunluğunu tespit etmek için çarpıklık ve basıklık katsayıları ile ortalama, ortanca, tepe değeri verileri,

Verilerin dağılımlarına bağlı olarak,

- Geleceğe yönelik beklenti ile görev merkezli kaygı, kişisel gelişim merkezli kaygı, atanma merkezli kaygı, uyum merkezli kaygı alt boyutları arasında Pearson korelasyon katsayısı değerleri,

- Geleceğe yönelik beklenti ile mesleki kaygı ölçeği, ekonomik/sosyal merkezli kaygı öğrenci / iletişim merkezli kaygı, meslektaş ve veli merkezli kaygı, okul yönetimi merkezli kaygı alt boyutları arasında Spearman korelasyon katsayısı değerleri incelenmiştir.

Verilerin dağılımının normalliğine ilişkin yapılan analizlerde;

- Çalışma grubundan elde edilen puan dizilerinden Geleceğe Yönelik Beklenti (GYB), Mesleki Kaygı (MK) ve mesleki kaygının alt faktörleri olan “Görev Merkezli Kaygı (GMK)”, “Ekonomik/Sosyal Merkezli Kaygı (ESMK)”, “Öğrenci / İletişim Merkezli Kaygı (ÖİMK)”, “Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı (MVMK)”, “Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı (KGMK)”, “Atanma Merkezli Kaygı (AMK)”, “Uyum Merkezli Kaygı (UMK)”, ve “Okul Yönetimi Merkezli Kaygı (OYMK) puanlarının dağılımlarının normalliğini tespit etmek için ortalama (X), Ortanca (Ort.), tepe değeri (TD), standart sapma (SS) değerleri ile çarpıklık katsayısı (ÇK) ve basıklık katsayısı (BK) değerleri incelenmiştir.

Tablo 2.

Verilerin normalliğine ilişkin analiz sonuçları

	N	X	Ort.	TD	SS	ÇK	BK
GYB	50	32.86	34	34	8.05	-0.37	0.05
MK	50	182.96	185	220	35.52	-1.13	1.00
GMK	50	58.96	60.50	70	10.75	-0.97	0.61
ESMK	50	28.96	29	35	5.88	-1.18	2.43
ÖİMK	50	25.18	27	30	5.82	-1.46	2.03
MVMK	50	20.96	23	25	4.84	-1.37	1.79
KGMK	50	12.10	13	15	3.04	-0.81	-0.03
AMK	50	12.24	13	15	3.06	-0.88	0.05
UMK	50	11.34	11	15	3.08	-0.27	-0.69
OYMK	50	13.22	15	15	2.85	-1.84	3.21

Tabloya göre GYB, GMK, KGMK, AMK, UMK veri puanlarının kendi içinde X, Ort. ve TD değerlerinin birbirine yakın olduğu ayrıca ÇK ve BK değerlerinin de +1 ile -1 aralığında olduğu görülmektedir. Buna göre bu veriler arasındaki analizlerde parametrik testlerin kullanılabilmesine karar verilmiştir. MK, ESMK, ÖİMK, MVMK, OYMK veri dağılımı için X, Ort. ve TD değerlerinin birbirine yakın olmadığı, ÇK ve BK değerlerinin de +1 ile -1 aralığında olmadığı görülmektedir. Buna göre veriler arasında yapılacak analizler için parametrik olmayan testlerin uygun olacağı anlaşılmıştır (Can, 2013).

3. Bulgular

3.1. Ölçeklerden elde edilen puanlara ilişkin bulgular

Çalışma grubunda yer alan öğrencilere uygulanan ölçeklerden elde edilen puanlar ve buna bağlı olarak GYB ve MK düzeyleri hesaplanmıştır.

Tablo 2'ye göre öğrencilerin GYB ortalamalarının 32.86 puan düzeyinde olduğu görülmektedir. 5'li Likert tipinde olan ölçekteki seçeneklerin aralıkları dikkate alındığında GYB Ölçeği puan ortalaması 2.19 olarak hesaplanmış, bu değer 1.80-2.59 (Katılmıyorum) aralığında olduğu anlaşılmıştır. Buna göre formasyon öğrencilerinin geleceğe yönelik beklenti düzeyleri düşük bulunmuştur.

Tablo 2'ye göre öğrencilerin MK ortalamalarının 182.96 puan düzeyinde olduğu görülmektedir. 5'li Likert tipinde olan ölçekteki seçeneklerin aralıkları dikkate alındığında MK Ölçeği puan ortalaması ise 4.15

olarak hesaplanmış ve bu değer 3.40-4.19 (Çok Az Kaygılanıyorum) aralığında olduğu anlaşılmıştır. Bu sonuca göre formasyon öğrencilerinin mesleki kaygı düzeyleri düşük bulunmuştur.

3.2. Korelasyona ilişkin bulgular

GYB ile GMK, KGMK, AMK, UMK verileri arasında yapılan Pearson korelasyon analizine göre;

Tablo 3.

GYB ile GMK, KGMK, AMK, UMK arasında yapılan korelasyon analizi sonuçları

	GYB		GMK		KGMK		AMK		UMK	
	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r
GYB	-									
GMK	0,14	-0,21	-							
KGMK	0,16	-0,19	0,00*	0,81	-					
AMK	0,35	-0,12	0,00*	0,64	0,00*	0,58	-			
UMK	0,26	-0,16	0,00*	0,61	0,00*	0,70	0,00*	0,59	-	

* p < .05

Elde edilen sonuçlara göre MK'nın 8 alt boyutundan normal dağılım gösteren 4 alt boyutunun kendi aralarında anlamlı ilişki bulunmasına rağmen GYB ile MK'nın bahsedilen alt boyutları olan GMK, KGMK, AMK, UMK arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır.

GYB ile ESMK, ÖİMK, MVMK, OYMK verileri arasında yapılan Spearman korelasyon analizine göre;

Tablo 4.

GYB ile ESMK, ÖİMK, MVMK, OYMK arasında yapılan korelasyon analizi sonuçları

	GYB		MK		ESMK		ÖİMK		MVMK		OYMK	
	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r
GYB	-											
MK	0,18	-0,91	-									
ESMK	0,13	-0,21	0,00*	0,93	-							
ÖİMK	0,95	0,00	0,00*	0,82	0,00*	0,71	-					
MVMK	0,44	-0,11	0,00*	0,91	0,00*	0,82	0,00*	0,75	-			
OYMK	0,17	-0,19	0,00*	0,80	0,00*	0,74	0,00*	0,78	0,00*	0,77	-	

* p < .05

Elde edilen sonuçlara göre MK'nın 8 alt boyutundan normal dağılım göstermeyen 4 alt boyutunun kendi aralarında anlamlı ilişki bulunmasına rağmen GYB ile MK'nın bahsedilen alt boyutları olan ESMK, ÖİMK, MVMK, OYMK arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır.

Ölçek puanları arasında yapılan korelasyon analizi sonuçlarına göre öğrencilerin mesleki kaygı düzeyleri ile geleceğe yönelik beklentileri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

4. Tartışma ve Sonuç

Pedagojik formasyon öğrencilerinin geleceğe yönelik beklenti düzeyleri ile mesleki kaygı düzeylerinin belirlenerek bunlar arasındaki ilişkinin araştırıldığı bu çalışmada öğrencilerin geleceğe yönelik beklentilerinin ve mesleki kaygı düzeylerinin düşük olduğu, geleceğe yönelik beklentileri ile mesleki kaygı düzeyleri arasında ise anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Geleceğe yönelik beklentiye etkileyen etmenler dikkate alındığında öğretmen olma hedefi ile formasyon eğitimi alan öğrencilerin gelecek beklentilerinin düşük olmasının sebepleri arasında öğretmen olarak atanabilme olasılıklarını zayıf görmeleri olabilir. Buna karşın öğrencilerin özel sektörde de çalışabilme ihtimallerinin olduğu hatta bu

ihtimalin azımsanmayacak düzeyde olduğu, devlet politikaları ile eğitimde özel sektörün önemli derecede desteklendiği bilinmektedir. Benzer şekilde Akman (1992) araştırmasında üniversite birinci sınıf öğrencilerinin geleceğe yönelik beklenti düzeylerinin son sınıf öğrencilerine göre yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bireylerin beklenti düzeylerinin zaman içerisinde değişiklik gösterdiği bilinmektedir. Buna göre lisans eğitimine yeni başlayanların büyük ümitlerle eğitime başladıkları ve mezun olma, meslekte görev alma düzeyine geldiklerinde beklentilerinin azaldığı anlaşılmaktadır.

Araştırmada formasyon öğrencilerinin mesleki kaygı düzeylerinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yine araştırmada aynı öğrencilerin geleceğe yönelik beklenti düzeylerinin düşük çıktığı dikkate alındığında, beklenti düzeyi düşük olanların fazla kaygılı olmaları beklenirken kaygı düzeylerinin düşük çıkması bir zıtlık olarak düşünülebilir. Donmuş, Akpınar ve Eroğlu (2017) araştırmasında öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerini yüksek bulmuştur. Kaygı düzeyi açısından bu sonucun elde edilen sonuç ile benzerlik göstermediği anlaşılmaktadır. Çubukçu ve Dönmez (2009) ise öğretmen adaylarının göreve karşı kaygılarının fazla, ben merkezli kaygılarının düşük olduğunu ifade etmiştir. Taşgın (2006) ise kaygı düzeyini cinsiyet açısından incelemiş ve bayan beden eğitimi öğretmen adaylarının erkeklere göre daha kaygılı olduğunu ifade etmiştir. Bu araştırma sonuçlarından farklı olarak Bozdam ve Taşgın (2011) ise beden eğitimi öğretmen adaylarının kaygı düzeylerinin genel olarak orta derecede olduğu sonucuna ulaşmıştır. Farklı çalışmalardan elde edilen sonuçlar incelendiğinde kaygı düzeyinin öğrenciler arasında genellikle tutarlı olmadığı, farklı hedef kitledeki öğrencilerde farklı sonuçlar elde edildiği görülmektedir.

Çalışmada formasyon öğrencilerinin geleceğe yönelik beklentileri ile mesleki kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun aksine beden eğitimi öğretmen adayları ile Kalemoglu Varol, Erbaş ve Ünlü (2014) tarafından yapılan çalışmada mesleki kaygı düzeyleri ile öğretmenlik mesleğine karşı tutum düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Kaygı düzeylerinde olduğu gibi bahsi geçen iki değişken arasında ilişki bakımından farklı çalışmalardan farklı sonuçların elde edildiği anlaşılmaktadır.

Kaynakça

- Akman, Y. (1992). Hacetepe üniversitesi eğitim fakültesi öğrencilerinin meslek, evlilik ve geleceğe yönelik beklentileri. *H. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, 125 - 149.
- Arslan, A. (2005). Müzik öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. 67-80. <http://www.ayk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/ARSLAN-D.-Ali-M%C3%9CZ%C4%B0K-%C3%96%C4%9ERETMEN-ADAYLARININ-%C3%96%C4%9ERETMENL%C4%B0K-MESLE%C4%9E%C4%B0NE-Y%C3%96NEL%C4%B0K-TUTUMLARININ-%C4%B0NCELENMES%C4%B0.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Bozdam, A. ve Taşgın, Ö. (2011). Öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 13(1), 44-53.
- Bursal, M. ve Buldur, S. (2016). İlköğretim öğretmen adaylarının meslek tercih nedenleri ve geleceklerine yönelik beklentileri karşılaştırmalı bir analiz. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(2), 351-376.
- Cabı, E. ve Yalçınalp, S. (2013). Öğretmen adaylarına yönelik mesleki kaygı ölçeği (MKÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacetepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 85-96.
- Can, A. (2013). SPSS ile Bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Ceyhan, A. A. (2004). Ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans programına devam eden öğretmen adaylarının umutsuzluk düzeylerinin incelenmesi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1, 91-101.
- Çubukçu, Z. ve Dönmez, A. (2009). Öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin incelenmesi. İzmir: XVIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı.
- Çubukçu, Z. ve Dönmez, A. (2011). Öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 7(1), 3-25.

- Donmuş, V., Akpınar, B. ve Eroğlu, M. (2017). Öğretmen adaylarının akademik özyeterlikleri ve mesleki kaygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(37), 1-13.
- Kalemoğlu Varol, Y., Erbaş, M. ve Ünlü, H. (2014). Beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını yordama gücü. *Ankara Üniv Spor Bil Fak*, 12(2), 113-123.
- Kılcan, B., Keçe, M. ve Çepni, O. (2011). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih sebepleri (Gazi Üniversitesi örneği). *20.Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, (ss. 416-417). Burdur.
- Öztürk, B., Şahin, F. ve Koç, G. (2002). İlköğretim okullarında öğretmen beklentilerini etkileyen öğrenci özellikleri. *Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi*, 31, 390-413.
- Şanlı, T. ve Saraçlı, S. (2015). Üniversite öğrencilerinin gelecek beklentileri üzerinde etkili olan faktörlerin analizi. *KAÜ İİBF Dergisi*, 6(11), 25-36.
- Taşgın, Ö. (2006). Beden eğitimi ve spor yüksekokulunda okuyan öğretmen adaylarının meslekî kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(2), 679-686.
- Tuncer, M. (2011). Yükseköğretim gençliğinin gelecek beklentileri üzerine bir araştırma. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(2), 935-948.